

Ἐντι-πατερικὴ ἢ συμμετοχὴ τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου
στὴν Ἐθρονικὴ Ἐορτὴ τῆς Παπικῆς Ῥώμης

Ἡ Αἴρεσις τοῦ Παπισμοῦ καὶ ἡ σύγχρονη οἰκουμενιστικὴ προσέγγισι Ἐορθοδόξων καὶ Παπικῶν *

Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανίτου

Μέρος Γ' (τελευταῖον).

δ. Ἡ Σύγχρονη Οἰκουμενιστικὴ Προσέγγισι Ἐορθοδόξων καὶ Παπικῶν

1. Ἡ Ἐμφάνισις καὶ ἡ Ἐξέλιξις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ

ΜΕΣΑ στὸν Κ' αἰ. ἐμφανίσθη καὶ ἀναπτύχθη ὁ λεγόμενος Οἰκουμενισμός, ἢ Κίνησις δηλαδὴ γιὰ τὴν προσέγγισι, τὸν διάλογο, τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν προσεχῆ ἔνωσι ὄλων τῶν Χριστιανῶν τῆς Οἰκουμένης, ἢ ὁποία ἐνεφανίσθη ἀρχικῶς μεταξὺ τῶν Προτεσταντῶν καὶ κατόπιν περιέλαβε καὶ τοὺς ὀρθοδόξους.

Ἐφ' ὅσον οἱ ἀναρίθμητες Προτεσταντικὲς Κοινότητες εἶχαν τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἦταν φυσικὸ νὰ θέσουν τίς περὶ

Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐνότητος Αὐτῆς ἐσφαλμένες ἀντιλήψεις τους στὰ θεμέλια τῆς Κινήσεως αὐτῆς.

Συγκεκριμένα, οἱ Προτεστάντες βλέπουν τὶς ἱστορικὲς διαιρέσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς διαιρέσεις ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἀναφέρεται στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, δὲν πραγματώνεται ἢ ἀναγνωρίζεται σὲ καμμία Χριστιανικὴ Ὁμολογία, ἀλλὰ ὅλες τὴν ἀναζητοῦν. Ἐφ' ὅσον ἡ ἀναζήτησις τῆς ἐνότητος τοποθετεῖται στὴν βάσι ἐνὸς ἐλαχίστου κοινοῦ παρονομαστοῦ, ἓνα πρωταρχικὸ στοιχεῖο ἐνότητος θεωρεῖται τὸ κοινὸ βάπτισμα τῶν Χριστιανῶν καὶ γιὰ τὴν προώθησι τοῦ ἐνωτικοῦ σκοποῦ ἀπαιτεῖται δρᾶσις διὰ κοινῆς μετανοίας, μιὰ καὶ ὅλες οἱ Ὁμολογίαι εἶναι συνυπεύθυνες γιὰ τὴν διαίρεσι, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ σταδιακὴ προσέγγισις ὄλων στὴν ποθητὴ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας¹⁰⁰.

Παραδόξως, τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως, διὰ ἐνὸς Διαγγέλματος τοῦ 1920 «*Πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ*», συντάσσει μὲ τὴν προτεσταντικὴν ἐμπνεύσεως Κίνησι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ¹⁰¹. Στὸ Διάγγελμά του αὐτό, ἀντὶ νὰ διακηρῦσωνται οἱ Ὁρθόδοξοι ἀρχὲς τῆς ἐν Ἀληθείᾳ ἐνότητος, διὰ τῆς ἐπιστροφῆς ὅσων ἐξέπεσαν αὐτῆς, γίνεται τὸ ἀντίθετο: οἱ αἰρετικὲς Κοινότητες, προσφωνοῦνται ὡς «*Ἐκκλησίαι Χριστοῦ*», γίνεται μιὰ πρωτοφανὴς *de facto* ἀναγνώρισις τοῦ βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν ὡς ἐνωτικοῦ στοιχείου¹⁰², προτείνονται μέτρα γιὰ τὴν συνάφεια, προσέγγισι καὶ σταθερὰ συνοδοιπορία ὀρθοδόξων καὶ λοιπῶν Χριστιανῶν, καὶ ρίπτεται ἡ ἰδέα δημιουργίας μιᾶς «*Κοινωνίας Ἐκκλησιῶν*», κατὰ τὸ πρότυπο τῆς «*Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν*», γιὰ τὴν πραγματοποίησι τῶν προτεινομένων στόχων.

Ἔχουμε δηλαδὴ τὴν σαφῆ διακήρυξι μιᾶς νέας κακοδοξίας, μιᾶς νέας ἐκκλησιολογικῆς αἰρέσεως. Στὴν βάσι αὐτῆς τίθεται ἡ ἰδέα τῆς συνυπάρξεως, τῆς συνεργασίας καὶ τῆς κοινῆς διακονίας καὶ μαρτυρίας στὸν κόσμον ὀρθοδόξων καὶ αἰρετικῶν, παρὰ τὶς δογματικὲς διαφορὰς τους. Αὐτὸ λέγεται Συγκρητισμός. Καὶ πολὺ ὀρθά

διεκηρύχθη, ὅτι «οἱ συμμετέχοντες τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως, ὑποπίπτουν εἰς βαθεῖαν αἵρεσιν, ἀντικειμένην εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀρραγῆ θεμέλια τῆς Ἐκκλησίας»^{103!}

Ἡ αἵρεσις αὐτὴ ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζεται στὸν Ὁρθόδοξο κόσμον διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ λεγομένου νέου Ἡμερολογίου, εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ πρώτου ἐκ τῶν προταθέντων μέτρων τοῦ Διαγγέλματος τοῦ 1920 γιὰ τὴν προώθησιν τῆς Οἰκουμενικῆς ἰδέας.

Ἐνα συνέδριον ἐστὶν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ 1923, τὸ ὁποῖον ὠνομάσθηκε ἀπὸ τοὺς διοργανωτὰς του «Πανορθόδοξον», ἐνῶ δὲν ἦταν τέτοιο, ἀπεφάσισε τὴν εἰσαγωγὴν ἀνεπιτρέπτων καινοτομιῶν καὶ νεωτερισμῶν ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου «διωρθωμένου Ἰουλιανοῦ» ἡμερολογίου γιὰ τὸν συνεορτασμὸν τῶν ἐορτῶν μὲ τοὺς αἰρετικούς τῆς Δύσεως¹⁰⁴.

Ἐπρόκειτο δηλαδὴ γιὰ μίαν ἀθέτησιν τῆς Ἀντιαιρετικῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως καὶ μίαν ἐπιβράβευσιν τῆς Παπικῆς ἀνταρσίας, ἡ ὁποία πρώτη ἐκαινοτόμησε ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ πρὸ αἰῶνων! Βεβαίως οἱ ὑπερασπιστὰς τῆς νέας Καινοτομίας λέγουσιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀπεδέχθη τὸ καταδικασμένον Γρηγοριανὸν Ἡμερολόγιον, ὅμως τὸ «διωρθωμένον Ἰουλιανόν» παραδόξως θὰ συμπίπτῃ μὲ αὐτὸ μέχρι τοῦ 2800 καὶ μὲ αὐτὴ τὴν ὀνομασίαν τοῦ «γρηγοριανοῦ» ἀπαντᾶται σὲ κείμενα ἐπιστημονικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ παλαιὰ καὶ σύγχρονα^{105!}

Ὅντως, ἡ Καινοτομία, χωρὶς νὰ ἐπεκταθῇ καὶ στὸ Πασχάλιον, εἰσῆχθη σὲ ὠρισμένες Ἐκκλησίας καὶ διέσπασε τὴν λειτουργικὴν καὶ ἐορτολογικὴν ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων, ὑπὲρ τῆς ἀστρονομικῆς δῆθεν ἀκριβείας καὶ τῆς συμμορφώσεως πρὸς τὶς στερούμενες ἐκκλησιαστικῆς σημασίας ἀνάλογες πολιτειακὰς ἡμερολογιακὰς ρυθμίσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Τὸ θέμα τῆς εἰσαγωγῆς τῆς Καινοτομίας χαρακτηρίσθη ἐπουσιῶδες, ἀνάξιο λόγου καὶ «μὴ δογματικόν» καὶ οἱ Ἀκαινοτόμητοι Ὁρθόδοξοι, οἱ ἐμμένοντες ἐν τῷ Πατροπαράδοτῳ Ἡμερολόγιῳ,

ἐχαρακτηρίσθηκαν ὡς ἀνυπότακτοι, σχισματικοί, μικρόνοες ἢ καὶ ἀθεόφοβοι!

Ἦταν ὅμως ἔτσι τὰ πράγματα ;

Οἱ Ὀρθόδοξοι Ἀντι-οικουμενισταὶ ὁμολογοῦν ὅτι «*ἡ ἡμερολογιακὴ μεταρρύθμισις προητοίμασε τὸ ἔδαφος καὶ ὑπέσκαψε τὰ θεμέλια, διὰ μίαν ἀναθεώρησιν τῆς συνόλου τάξεως καὶ ζωῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*»¹⁰⁶.

Οἱ Ὀρθόδοξοι Ἀντι-κουμμενισταί, μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ κατακριθοῦν μὲ τοὺς φιλαίρετικούς ἀναθεωρητὰς τῆς Πίστεως, ἀπετειχίσθησαν¹⁰⁷ νομίμως καὶ κανονικῶς ἀπὸ τοὺς Καινοτόμους, ἐνεργοποιοῦντες τὴν Ὀρθόδοξη συνείδησι ὑπευθυνότητός τους γιὰ νὰ περισωθῇ ἡ Ἀλήθεια τῆς Πίστεως.

Τί προέβλεπε αὐτὴ ἡ «ἀναθεώρησις»;

Τὸ 1948 δημιουργήθηκε τὸ «*Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν*», ὡς ὁ ὀργανωτικὸς φορέας τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ Ἄχραντος Νύμφη τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ὅποία καλεῖ τοὺς πάντας νὰ ἐνσωματωθοῦν στὸν Θεανθρώπινο Ὀργανισμό Της, ἐμφανίζεται νὰ «ἀνήκη κάπου»: σὲ μίαν «Ὀμοσπονδία» Χριστιανικῶν Κοινοτήτων, ὅπου ἡ Ἀλήθεια καὶ οἱ ποικίλες διαστρεβλώσεις της, οἱ αἱρέσεις δηλαδὴ, τίθενται στὸ αὐτὸ ἐπίπεδο, παραλλήλως πρὸς Αὐτὴν καὶ σὲ κλίμα ἀλληλο-αναγνωρίσεως¹⁰⁸!

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ θεωροῦν ἀμετανοήτως, ὅτι ἡ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 «*ἔρριψε... πρώτη τὴν ἀγίαν ἰδέαν τῆς οἰκουμενικῆς ὀργανώσεως... τοῦ διηρημένου Χριστιανισμοῦ*»¹⁰⁹, καὶ ὅτι στὴν προσπάθεια «ἀνακαινίσεως» καὶ «ἐνώσεως» τῶν «*Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν*» διὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, πρέπει νὰ δοῦμε «*οἰκονομίαν Θεοῦ καὶ κίνησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀρμούς τοῦ Κυριακοῦ Σώματος*»¹⁰⁹, ὡς «*ἀρμῶν τοῦ Κυριακοῦ Σώματος*» νοουμένων προφανῶς ὄλων τῶν αἱρετικῶν κοινοτήτων, θεωρουμένων ὡς μελῶν τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ!

Γι' αυτό και οι Οικουμενιστὰὶ δὲν διστάζουν, στὸ «*θεάρεστο*» ὅπως πιστεύουν αὐτὸ ἔργο τους, νὰ προχωροῦν σὲ ὄλο καὶ στενώτερη σχέσι καὶ κοινωνία μὲ τοὺς αἰρετικούς ἐταίρους τους, σὲ συνεργασία, συνυπογραφή κειμένων, συμπροσευχὴ κλπ. καὶ ἔφθασαν τελικῶς σὲ διεύρυνσι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως διὰ τῶν σχέσεων συνεργασίας καὶ συμπροσευχῆς ἀκόμη καὶ μὲ ἄλλοθρήσκους^{109α}...

Ἴδου λοιπὸν ὁ σκοπὸς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς «*ἀναθεωρήσεως*» τῆς συνόλου ζωῆς καὶ τάξεως τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὰ τῆς συμμετοχῆς στὴν παναίρεσι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἄρα γε, αὐτὴ ἡ ἀνατροπὴ τῆς Πατερικῆς καὶ Συνοδικῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι οἰκονομία Θεοῦ καὶ κινήσις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος;

2. Παπισμὸς καὶ Οἰκουμενισμὸς

ΤΟ ἀμίληκτο αὐτὸ ἐρώτημα δὲν ἀπαντοῦσαν καταφατικῶς στὴν ἀρχὴ οὔτε καὶ οἱ πολυ-αιρετικοὶ Παπικοί, πόσω μᾶλλον οἱ Ὁρθόδοξοι!

Πράγματι, ἡ στάσις τοῦ Βατικανοῦ κατὰ τὴν πρώτη πενητηκονταετία τῆς ὀργανωμένης Οἰκουμενικῆς Κινήσεως (1910-1960) ἦταν ἐπιφυλακτικὴ ἕως καὶ πλήρως ἀρνητικὴ¹¹⁰. Ἡ Ρώμη, πιστὴ στὴν ἐκκλησιολογικὴ τῆς ἀκαμψία, ὡς ἔνωσι ἐννοοῦσε τὴν ἐπιστροφὴ πάντων τῶν Χριστιανῶν στὴν μάνδρα τῆς.

Αὐτὴ ὅμως ἡ ἐπιφυλακτικότης καὶ διστακτικότης ἐναντι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ ἦταν ἀπὸ μία ἄποψι ἐπαινετὴ! Ἡ Ρώμη, πιστὴ στὴν ἐκκλησιολογικὴ τῆς ἀποκλειστικότητα, δὲν συμπεριλαμβάνεται ἕως καὶ σήμερα ὡς μέλος τοῦ «*Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν*», παρὰ μόνον ἀποστέλλει παρατηρητὰς στὶς Γενικὲς Συνελεύσεις καὶ μετέχει ὀρισμένων μικτῶν ἐπιτροπῶν τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ¹¹¹, ἀναδεικνυομένη ἔτσι περισσότερο συνεπὴς ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς!

Ὅμως, διὰ μέσου τῆς **Β' Βατικανῆς Συνόδου**¹¹² (1962-1965), ὁ

Παπισμὸς ἐγκαινίασε μία **θεαματική ἀλλαγὴ**, παρουσιάζοντας καὶ διακηρύσσοντας τὸν ἰδικό του «*Ρωμαϊκὸ*» ἢ «*Ρωμαιοκεντρικὸ Οἰκουμενισμό*»¹¹³.

Ἄπεφάσισε δηλαδὴ ὁ Παπισμὸς νὰ παρέμβῃ δυναμικὰ στὶς ἐκτὸς αὐτοῦ Οἰκουμενικὲς ἐξελίξεις καὶ νὰ καταθέσῃ καὶ ἐφαρμόσῃ τὴν ἰδική του «*πρότασι*» ἐνότητος, ὥστε νὰ βοηθήσῃ τοὺς «*διίσταμένους ἀδελφοὺς*» νὰ ἐνωθοῦν ὑπὸ τὴν σκέπην του.

Τὸ «*Διάταγμα περὶ Οἰκουμενισμοῦ*» τῆς Β΄ Βατικανῆς, θεμελιώνεται στὸν μῦθο τοῦ Παπικοῦ πρωτείου καὶ ἀλαθήτου, παρουσιάζει τὸν Παπισμὸ ὡς τὴν μία καὶ μόνη Ἐκκλησία Θεοῦ, προτρέπει τοὺς πιστοὺς του νὰ συμμετάσχουν στὸ οἰκουμενικὸ ἔργο καὶ ἐγκαινιάζει μία νέα στάσι διαλόγου, συμπροσευχῆς, ἕως καὶ μερικῆς μυστηριακῆς κοινωνίας μὲ τὶς ἑτερόδοξες κοινότητες¹¹⁴.

Εἶναι γεγονός, ὅτι ἡ Β΄ Βατικανὴ Σύνοδος δὲν ἐπέτρεψε τὴν δημιουργία ψευδαιθήσεων γιὰ τὸ πῶς ἐννοεῖ τὴν ἔνωσι, ἐφ' ὅσον ἐπικύρωσε καὶ ἐπαύξησε τὶς ἀποφάσεις τῆς Α΄ Βατικανῆς Συνόδου περὶ τοῦ πρωτείου καὶ τοῦ ἀλαθήτου τοῦ Πάπα, δηλαδὴ τῆς γιγαντιαίας αὐτῆς ἐκκλησιολογικῆς ἐξελίξεως, ἢ ὀρθότερα διαστροφῆς, τοῦ Παπισμοῦ.

Σύμφωνα μὲ ἐπιφανῆ Καθηγητὴ τῆς Ὁρθοδόξου Δογματικῆς τὸ συμπέρασμα τῆς Β΄ Βατικανῆς ἦταν ὅτι, «*ὁ Κύριος ὤρισε μόνον τὸν Σίμωνα [Πέτρον] ὡς κέντρον καὶ κλειδοῦχον τῆς Ἐκκλησίας καὶ μόνον αὐτὸν κατέστησε ποιμένα ὀλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας*»¹¹⁵! Γιὰ τοὺς Παπικοὺς, σύμφωνα μὲ ἕτερο Καθηγητὴ τῆς Ὁρθοδόξου Δογματικῆς, τὸ δόγμα αὐτὸ «*εἶναι δόγμα θείας Ἀποκαλύψεως καὶ ὄχι θέμα τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου*»¹¹⁶.

Τὸ παπικὸ αὐτὸ δόγμα, ἢ πραγματικὴ αὐτὴ «*πέτρα τοῦ σκανδάλου*», εἶναι δυστυχῶς ἀδιάσειστο καὶ ἀδιαπραγμάτευτο.

«*Ὁ Παπικὸς Οἰκουμενισμὸς εἰδικῶς στὶς σχέσεις του μὲ τὴν Ὁρθοδοξία θὰ τείνῃ, συνειδητὰ ἢ ἀσυνείδητα, νὰ ἐλαχιστοποιῇ τὰ*

δογματικά προβλήματα, με την εξαίρεσι τοῦ Ρωμαϊκοῦ πρωτείου, τοῦ ἀναγκαίου αὐτοῦ σημείου τοῦ ἀνήκειν στήν Ἐκκλησία»¹¹⁷.

3. Βατικάνειο Ἐνωτικὸ Σχέδιο

ΠΟΓΙΚΩΣ, ἀφοῦ ἡ Β΄ Βατικανὴ Σύνοδος ἦταν «ἐνωτικὴ» Σύνοδος, ἔστω καὶ με ἀδιάσειστα τὰ παπικὰ θεμέλια, θὰ ἔπρεπε εἰς ἐνδειξιν καλῆς θελήσεως νὰ καταργήσῃ τὴν Οὐνία, γιὰ νὰ παύσῃ τὸ καρκίνωμα αὐτὸ τὴν μολυσματικὴν του δρᾶσι. Ἄλλωστε αὐτὸ ζήτησαν καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ἀπὸ τὴν Ρώμην στὴν Γ΄ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τῆς Ρόδου τὸν Νοέμβριον τοῦ 1964, στὴν ὁποίαν καὶ ἀπεφάσισαν τὴν προετοιμασίαν τους γιὰ τὸν διάλογον, ἐνῶ διαρκοῦσαν ἀκόμη οἱ ἐργασίαι τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου¹¹⁸.

Ἔδειξε ὁμως τὸ Βατικανὸ κάποια συγκατάβασι; Βεβαίως, ὄχι! Ἀντίθετα, με τὸ «Διάταγμα περὶ τῶν Ἀνατολικῶν Καθολικῶν Ἐκκλησιῶν» ὠργάνωσε ἀκόμη περισσότερο τὶς οὐνιτικὰς του ἐκκλησίαις καὶ ἐνέκρινε τὴν διατήρησιν καὶ ἐπέκτασιν τους εἰς βάρος τῶν ὀρθοδόξων. Οἱ οὐνίται κληρικοὶ προετρέποντο νὰ ἐξυπηρετοῦν μυστηριακῶς ἀκόμη καὶ τοὺς ὀρθοδόξους¹¹⁹!

Τί ἐσήμαινε τοῦτο; Ὅτι ἡ παλαιὰ Οὐνία εἶχε νὰ παίξῃ κάποιον ἀποφασιστικὸν ρόλον στὴν σύγχρονον πραγματικότητα, ἔστω κι ἂν εἶχε σχεδιασθῇ πλέον μία «**νέα οἰκουμενιστικὴ οὐνία**»¹²⁰ γιὰ τοὺς ὀρθοδόξους, ἡ ὁποία ἀποβλέπει στὸν ἐξουνιτισμὸν τους.

Ἐνα πιθανὸν «μοντέλον» ἐνώσεως, ὑποστηριζόμενον καὶ ἀπὸ τὸν πανίσχυρον Καρδινάλιον Ἰωσήφ Ράτσινγκερ, τὸν θεωρούμενον ὡς τὸν πλέον ἐμβριθῆ θεολόγον τοῦ Παπισμοῦ σήμερον, προβλέπει τὴν περίπτωσιν ἐκείνην τῆς **διακοινωνίας** μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ καὶ Ὀρθοδοξίας, στὴν ὁποίαν ὁ Παπισμὸς δὲν θὰ ἐπιμείνῃ νὰ ἀποδεχθοῦν οἱ ὀρθόδοξοι τὰ δόγματά του τῆς δευτέρας χιλιετίας, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ παρέμειναν στὴν μορφήν τῆς Παραδόσεως τῆς πρώτης χιλιετίας. Αὐτὴ ἡ Παράδοσις (τῶν ὀρθοδόξων) δὲν ἀντιφάσκει, κατὰ

τούς παπικούς, στὰ νέα δόγματά τους, τὰ ὁποῖα τὴν ἀποσαφήνισαν καλύτερα¹²¹!...

Τὸ ἄτοπον τοῦ συλλογισμοῦ αὐτοῦ μόλις εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ ἐπισημάνουμε! Οἱ ὀρθόδοξοι, ὡς «*ὑπανάπτυκτοι*» δογματικῶς, καλοῦνται νὰ ἀποδεχθοῦν τὸν Παπισμὸ ὅπως εἶναι καὶ μάλιστα μὲ τὴν ἐντύπωσί του ὅτι εἶναι περισσότερο προηγμένος καὶ ἀκριβῆς δογματικῶς!

Πρόκειται ὄντως γιὰ «*νέα οἰκουμενιστικὴ οὐνία*» καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενιστὰὶ θὰ πρέπει νὰ κατανοήσουν, ὅτι αὐτὴ φαίνεται νὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερη δυνατὴ συγκατάβασις πού μπορεῖ νὰ ἐπιδείξη τὸ Βατικανὸ ἀπέναντί τους στὴν σύγχρονη οἰκουμενιστικὴ προσέγγισί τους!

Ἐπιφανεῖς Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου, Κληρικοὶ καὶ Καθηγούμενοι Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, εὕρισκόμενοι μάλιστα ἅπαντες σὲ κοινωνία μὲ τούς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστάς, ὁμιλοῦν καὶ γράφουν ἀνοικτὰ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν γιὰ

«σχέδιο ἢ τακτικὴ αἰῶνων τοῦ Βατικανοῦ, τῆς σχεδιαζομένης ἐναλλαγῆς μεταξὺ συγχρόνου ἐπιθετικοῦ πολέμου καὶ διπλωματικοῦ διαλόγου. Τὴν τακτικὴν αὐτὴν μεταμόρφωσαν φαινομενικὰ κατὰ τὴν δεκαετίαν τοῦ 1960 εἰς ἐπιθέσεις ἀγάπης καὶ διαλόγου καὶ στὴν πραγματικότητὰ σὲ «ἐπιθέσεις ἀπὸ τὰ νῶτα»...»¹²².

Ἐπίσκοπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας στὴν Νότιο Ἀμερικὴ ὑπεστήριξε σὲ ἐπίσημη Ἐκθεσί του στὴν Ε΄ Πανορθόδοξο Διάσκεψι τῆς Γενεύης τοῦ 1968, ἡ ὁποία ὅμως ὄχι μόνον δὲν τοῦ ἐπετράπη νὰ ἀναγνωσθῆ ὑπὸ τῶν Οἰκουμενιστῶν τοῦ Φαναρίου, ἀλλὰ οὔτε κἂν νὰ κατατεθῆ στὰ Παρακτικά, ὅτι ἀπὸ ὅσα ἐκ τῆς πείρας του εἶχε βεβαιωθῆ, οἱ προσπάθειες τῶν ἐπισήμων τοῦ Βατικανοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως, εἶναι μία νέα παγίδα γιὰ τὴν ἀπορρόφησι τῆς Ὀρθοδοξίας:

«ἐχάλκευσαν μία νέα ἐκστρατεία ἐναντίον μας», ἔγραφε: «μία ἐκστρατεία πού φέρει τὸ σχῆμα τῆς ἀνεξικακίας,

πραότητος, ταπεινότητος, μία νέα μέθοδος, ἡ ὁποία εἶναι γνωστή καὶ ἀπὸ ἄλλα συστήματα ὡς “ἐπίθεσις εἰρήνης”... ἔχω τὴν πεποίθησι ὅτι ὅλες οἱ παράκαιρες αὐτὲς (ἐνωτικὲς) προσπάθειες, εἶναι ἓνας ὀλισθηρὸς κατήφορος, ὁ ὁποῖος θὰ ὀδηγήσῃ τὰ πνευματικά μας τέκνα σὲ ὑποταγὴ στὸν Καθολικισμὸ καὶ ὄχι σὲ μία ἐντιμὴ ἔνωσι»¹²³!...

Ἄγιος Γρηγόριος ὁ Πάρισις ἔγραφε πρὸ ἐτῶν:

«Πρὸς ὑποταγὴν καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸ Βατικανὸν προσποιεῖται ὅτι ἄλλαξε πνεῦμα. Προέβη εἰς χειρονομίας εὐγενείας καὶ καλῆς διαθέσεως μὲ τὸν σκοπὸν νὰ διαθέσῃ εὐμενῶς τοὺς Ὁρθοδόξους ἀπέναντί του, ὥστε νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐπάνοδόν τους εἰς τὴν Ρώμην... Αἱ φιλοπαπικαὶ ἐκδηλώσεις τῶν ὀρθοδόξων ἡγετῶν καὶ θεολόγων ἀμβλύνουν τὴν ἐκ παραδόσεως ἀντίστασιν τοῦ Ὁρθοδόξου λαοῦ καὶ προετοιμάζουν τὸ Ὁρθόδοξον πλήρωμα διὰ τὴν μελετωμένην ὑπὸ τοῦ Βατικανοῦ, καλῶς σχεδιασθεῖσαν καὶ σταδιακῶς ἐφαρμοζομένην οὐνιτοποίησιν τῶν Ὁρθοδόξων»¹²⁴.

Ἐπίσης, πρὸ εἰκοσαετίας ἔγραφε ἀγιορειτικὸ περιοδικό:

«...Σύμφωνα μὲ ὅλες τὶς ἐνδείξεις τὸ Βατικανὸ ἔχει σχεδιάσει καὶ προετοιμάσει **μία «ἔνωσι» οὐνιτικοῦ τύπου**. Στὴν ἀρχὴ θὰ συμφωνηθῇ νὰ διατηρήσῃ κάθε ἐκκλησία τὶς ἰδικὲς τῆς παραδόσεις (τὸ πρωτεῖο καὶ τὸ ἀλάθητο νὰ ἰσχύῃ γιὰ τὴ δύσι), οἱ δὲ ἄλλες δογματικὲς διαφορὲς νὰ θεωρηθοῦν ὡς θεολογούμενα ζητήματα...

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ θεαματικὲς ἐκδηλώσεις (διάλογοι, συμπροσευχὲς καὶ τὰ ὅμοια) διαβρῶνουν τὸ Ὁρθόδοξο πλήρωμα. Ἦδη σὲ Ὁρθόδοξες ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες τῆς Εὐρώπης **δίδεται ἡ θεία Κοινωνία σὲ Παπικούς**. Παραπλανοῦν ἐπίσης τοὺς δυτικούς ἐκείνους ποὺ κουρασμένοι ἀπὸ τὸν παπισμὸ θέλουν νὰ προσέλθουν στὴν Ὁρθοδοξία.

Τους καθησυχάζουν ὅτι δῆθεν ἡ ἔνωσις εἶναι κοντὰ καὶ δὲν χρειάζεται νὰ γίνουν Ὀρθόδοξοι»¹²⁵.

Μᾶς ἀποκαλύπτει ἄλλος Κληρικός, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου:

«Ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας συνέδραμε χωρὶς ἀναστολές στὴν προώθηση τῶν στόχων τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλοι ἀπὸ τὴν **ὑποταγὴ τῆς Ὀρθοδοξίας στὸν Παπισμό**, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐνώσεως»¹²⁶.

Πράγματι, ἐνῶ διαρκοῦσε ἀκόμη ἡ Β΄ Βατικανή, ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἔσπευσε νὰ συναντηθῆ μὲ τὸν Πάπα Παῦλο τὸν ΣΤ΄ στὰ Ἱεροσόλυμα τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1964¹²⁷. Καὶ τί ἔκαναν ἐκεῖ οἱ **«εἰρηνοποιοί»**¹²⁸, ὅπως προβάλλονται ἕως σήμερα ἀπὸ τοὺς Καινοτόμους;

Ὁ ἴδιος ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἀπεκάλυψε τὰ ἐξῆς ἐκπληκτικὰ σὲ ὁμάδα προσκυνητῶν στὴν Κωνσταντινούπολι τὸ 1971, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν καὶ ὁ γνωστὸς π. Γεώργιος Μεταλληνός, ὁ ὁποῖος καὶ τὰ κατέγραψε:

«... Ἐπήγαμε οἱ δύο μας χέρι μὲ χέρι», ὠμολόγησε ὁ Ἀθηναγόρας, **«εἰς τὸ δωμάτιόν του [τοῦ Πάπα Παύλου τοῦ ΣΤ΄] καὶ εἴχαμεν μία μυστικὴν ὁμιλίαν οἱ δύο μας... Τί εἴπαμεν;... Ἐκάμαμε κοινὸν πρόγραμμα, μὲ ἰσοτιμίαν ἀπόλυτον, ὄχι μὲ διαφορὰν»**¹²⁹.

Ἀκολούθησε τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1965 ἡ ἀμοιβαία **ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων** τοῦ 1054¹³⁰, ἡ ὁποία θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς Οἰκουμενιστὰς ὡς **«ἐναρξὶς μιᾶς νέας φάσεως»**¹³¹ στὶς σχέσεις ὀρθοδόξων καὶ Παπικῶν, χαρακτηριζομένης ἀπὸ φιλικὲς χειρονομίες καὶ ἐνέργειες.

Ποιὸ ὅμως ἦταν τὸ πραγματικὸ νόημα τῆς πράξεως αὐτῆς;

Σχολιάζει μακαρίτης ἤδη Κληρικός ἐπιφανῆς Καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς Θεολογίας:

«Διὰ τὸ Βατικανὸ τοῦτο [ἡ ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων]

ἀπετέλεσε πρᾶξιν μυστηριακῆς κοινωνίας βάσει τῆς ὑπ’ αὐτοῦ ἀναγνωρίσεως τῶν Ὁρθοδόξων μυστηρίων... Τὸ ὅτι τὸ Φανάρι ἀμέσως ἀνταπέδωσε μὲ τὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Βατικανοῦ σύγχρονον ἄρσιν τῶν ἀναθεμάτων τοῦ 1054 τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1965, σημαίνει ὅτι ἡ κοινή πρᾶξις αὐτὴ **ἦτο ἀποτέλεσμα μυστικῶν συνεννοήσεων μεταξὺ τῶν δύο... Τὸ ὅτι σχεδὸν σύσσωμα χαιρέτησαν τὴν πρᾶξιν οἱ ὑπόλοιποι Ὁρθόδοξοι ὡς πρᾶξιν καλῆς θελησεως, δὲν ἔχει καμμίαν δογματικὴν σημασίαν. **Αἱ αἰρέσεις τοῦ Βατικανοῦ παραμένουν»**¹³².**

Ἐτερος δέ, ἀρχιερεὺς αὐτός, ὁ Σιναίου κ. Δαμιανός, εἶχε ἐπιστήσει τὴν προσοχὴ τῶν ὀρθοδόξων στὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων τοῦ 1965 γιὰ τοὺς Λατίνους ἐσήμανε **«ἄρσιν τῆς ἀκοινωνησίας»**¹³³ **μὲ τοὺς ὀρθοδόξους,** σύμφωνα μὲ τὰ γαλλικὸ πρωτότυπο κείμενο τῆς ἰδικῆς τους σχετικῆς «Πράξεως» **γί’ αὐτὸ καὶ ἐνθαρρύνονται πλέον οἱ παπικοὶ ἀνοικτὰ ἀπὸ τὴν ἡγεσίᾳ τους, νὰ συμμετέχουν χωρὶς ἐνδοιασμὸ στὰ μυστήρια τῶν ὀρθοδόξων.** Μὲ τὴν θέσι τους αὐτὴ οἱ Παπικοὶ μᾶς θεωροῦν, συνεχίζει ὁ ἴδιος ἀρχιερεὺς, ὡς κατὰ κάποιον τρόπον μέλη τῆς ἐκκλησίας τους, ὅπως καὶ τοὺς οὐνίτες!... Αὐτὸ δὲ ποὺ περιμένουν ἀπὸ ἐμᾶς, εἶναι νὰ ἄρουμε καὶ μεῖς τὴν ἀκοινωνησίᾳ καὶ νὰ κοινωνοῦμε τοὺς Παπικούς, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἐνότητά στὴν βάσι!

Οἱ τραγικὲς αὐτὲς προβλέψεις φαίνεται δυστυχῶς νὰ ἐπαληθεύονται στὶς ἡμέρες μας!... Ἀκόμη καὶ ὁ ἴδιος ὁ Σιναίου ἄλλωστε, ποὺ προέβη σὲ αὐτὲς τὶς καταγγελίες, δὲν κατῴρθωσε νὰ ἀποφύγη προσφάτως τὴν παπικὴ προέλασι στὸ Σινᾶ!...

4. Ὁρθόδοξη Ἀντίδρασι

ΕΝΩΠΙΟΝ αὐτῆς τῆς πρωτοφανοῦς καταστάσεως, **πολλοὶ Ὁρθόδοξοι ἀντέδρασαν, ἀλλὰ ἐλάχιστοι ὑπέστησαν τὸ κόστος μιᾶς συνεποῦς Ὁμολογίας.**

Ἐπισημάνθη ἡ ὀρθόδοξη συνέπεια ἐπέδειξε ὁ μακαριστὸς Πρωθιεράρχης τῆς Ἀδελφῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας τῆς Διασπορᾶς **Μητροπολίτης Φιλάρετος**, γι' αὐτὸ καὶ μποροῦσε νὰ ἐλέγχει μετὰ παρρησίας καὶ νὰ ὀρθοτομῇ τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας. Ἡ μαρτυρία του ἔχει ἰδιαίτερη σημασία καὶ βαρύτητα, ὅταν ἀναλογισθοῦμε ὅτι τὸ 1998, δεκατρία ἔτη μετὰ τὴν κοίμησί του, τὸ ἱερὸ Λεῖψανό του εὐρέθη ἄφθαρτο καὶ ἤδη θαυματουργεῖ!... Νὰ θυμίσουμε ἐπίσης, ὅτι ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου του ἀνεγνώρισε καὶ ἐτακτοποίησε τὶς χειροτονίες τῶν Ἀρχιερέων τῶν Ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου Ἑλλάδος.

Ἐγραφε λοιπὸν τότε ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος στὸν πατριάρχη Ἀθηναγόρα, ὅτι **ἡ ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων ἐξισώνει τὴν πλάνη μετὰ τὴν Ἀλήθεια**. Καὶ συνέχισε:

«Δηλοῦμεν ἀποφασιστικῶς καὶ κατηγορηματικῶς: καμμία ἔνωσις τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι δυνατή, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποκηρύξη αὕτη τὰ νέα δόγματα της... ἕως ὅτου δὲ συμβῆ τοῦτο, οἱ ἀναθεματισμοὶ τοῦ Πατριάρχου Μιχαὴλ Κηρουλαρίου διατηροῦν ὄλην τὴν ἰσχύν των καὶ ἡ ἄρσις των ἀποτελεῖ πράξιν παράνομον καὶ ἄκυρον»^{134!}

Μποροῦμε νὰ κατηγορήσουμε ἓναν σύγχρονο Ἅγιο γιὰ μικροψυχία;

Ὁ ἴδιος ἐδήλωνε: **«Βεβαίως, δὲν εἴμεθα ἐναντίον εὐμενῶν ἀμοιβαίων σχέσεων μετὰ τοὺς ἐκπροσώπους ἄλλων Ὁμολογιῶν, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν δὲν προδίδεται ἡ Ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδοξίας»¹³⁵**. Καὶ αὐτὸ εἶναι κάτι τὸ φυσικὸ καὶ σχεδὸν ἀναπόφευκτο στὴν σύγχρονη πλουραλιστικὴ κοινωνία καὶ ἰδίως στὴν Εὐρώπη καὶ Ἀμερική.

Ἴσως ὁμως σπεύσουν οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ νὰ ὑποστηρίξουν, ὅτι αὐτὸ ἀκριβῶς πράττουν καὶ αὐτοί, ὅταν διεξάγουν **«διαλόγους»** μετὰ τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ἔρχονται σὲ ἐπικοινωνία καὶ συνεργασία μαζί τους.

Ἐν τούτοις, οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ὄντως προδίδουν τὴν Ἀλήθεια τῆς Ὀρθοδοξίας, τοῦτο δὲ τὸ λέγουμε διότι

- ἀφ' ἑνὸς μὲν, ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Φιλάρετος δὲν ἐδέχετο οὔτε κἄν τὴν ἰδέα διαλόγου μὲ τοὺς ἐκπεσόντας τῆς Ὀρθοδοξίας, διότι κατ' αὐτόν, σύμφωνα μὲ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, πρὸς τοὺς αἰρετικούς ἐπιτρέπεται μόνον ὁ

«μονόλογος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κηρύγματος, διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ Ἐκκλησία καλεῖ αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς, ἀπαρνούμενοι πᾶσαν διδασκαλίαν ἀντίθετον πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας»¹³⁵.

- ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅπως παρατηρεῖ εὐστοχα κληρικὸς καθηγητὴς πανεπιστημίου:

«ἐδῶ ὅμως ἀπὸ ἐτῶν ὁ διάλογος νοεῖται ὡς “ἀμοιβαία ἀναγνώριση” καὶ ὄχι συνάντηση στὴν Ἀλήθεια, τὸν ἕνα Χριστὸ δηλαδῆ, ὅπως παραδίδεται στὸν λόγο καὶ στὴν πολιτεία τῶν Ἁγίων μας. Αὐτὸ ὅμως συνιστᾷ “οὐνιτισμόν”»¹³⁶!

5. Ὀρθοδοξο-Παπικὸς Διάλογος

ΜΕΤΑ τὸ 1965 κηρύχθηκε μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως ὁ λεγόμενος «διάλογος τῆς ἀγάπης», ὁ ὁποῖος παρέβλεπε κάτι πολὺ σημαντικό: *«Ἡ ἀγάπη ὑπομένει “τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων”, ἀλλὰ δὲν καλύπτει τὶς πλάνες τῶν αἰρετικῶν»¹³⁷!...*

Εἶναι γνωστὸν ἄλλωστε, ὅτι καὶ ὁ διεξαγόμενος ἀπὸ τοῦ 1980 θεολογικὸς διάλογος¹³⁸ μὲ τοὺς Παπικοὺς ἔφθασε σὲ πλήρη ἀναγνώρισι ἀπὸ πλευρᾶς ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν τῆς ἐκκλησιαστικότητος τῶν Παπικῶν καὶ τῶν Οὐνιτῶν, κατὰ τὴν Ζ΄ Γενικὴ Συνέλευσι τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου στὸ Βελεμένδιο τοῦ Λιβάνου τὸ 1993¹³⁹. Τελικῶς δὲ κατέληξε σὲ **πλήρες ἀδιέξοδο** καὶ ναυάγιο στὴν Ἡ΄ Γενικὴ Συνέλευσι στὴν Βαλτιμόρη τῶν Η.Π.Α. τὸ

2000¹⁴⁰, ἐξ αἰτίας ἀκριβῶς τῆς ἀμειώτου διαβρωτικῆς δράσεως τῶν Οὐνιτῶν σὲ ὀρθόδοξες χώρες καὶ τοῦ φανεροῦ «**ἐμπαιγμοῦ**» τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ἀπὸ τὸ Βατικανό, διὰ τοῦ σημερινοῦ ἐνθέρμου ὑποστηρικτοῦ τῆς Οὐνίας Πάπα Ἰωάννου Παύλου τοῦ Β΄.

Μάλιστα, ἀκόμη καὶ ὁ χρησιμοποιούμενος ἐντὸς τοῦ οἰκουμενιστικοῦ παραληρήματος ὄρος «**ἀδελφές ἐκκλησίες**» γιὰ τὴν ὀρθόδοξη καὶ τὴν παπική, ἐπεξηγήθηκε πρόσφατα ἀπὸ τὸ Βατικανό, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸς κατ' ἀκρίβειαν, ἐφ' ὅσον ὁ Παπισμὸς δὲν λογίζεται ὡς «**ἀδελφή**» ἐκκλησία κανενός, ἀλλὰ μόνον ὡς «**μητέρα**» ἐκκλησία πάντων¹⁴¹!

Ἄλλος ἐπιφανὴς κληρικὸς πανεπιστημιακὸς Καθηγητὴς, ἔγραψε πρόσφατα, μετὰ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Πάπα στὴν Ἑλλάδα, τὰ ἐξῆς ἀποκαλυπτικώτατα, ὡς εἰδικὸς ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ὀρθοδοξοπαπικοῦ διαλόγου, στὸν ὁποῖον συμμετεῖχε ἀπὸ τῆς ἐνάρξεώς του:

«Ὁ θεολογικὸς διάλογος ποὺ ἄρχισε τὸ 1980 καὶ πέρασε ἤδη τὴν εἰκοσαετία δὲν ἔχει ἀποφέρει κανένα ἀποτέλεσμα, ἀφοῦ οἱ σχεδιαστὲς τοῦ Διαλόγου, κατὰ παγκόσμια ἱστορικὴ πρωτοτυπία, προγραμμάτισαν νὰ συζητηθοῦν πρῶτα τὰ θέματα ποὺ μᾶς ἐνώνουν καὶ ὄχι αὐτὰ ποὺ μᾶς χωρίζουν, τὰ ἐνοῦντα καὶ ὄχι τὰ διαιροῦντα, γιὰτὶ ἐγνώριζαν πῶς, ἂν ἀρχίζαμε νὰ συζητοῦμε τὶς μεγάλες καὶ οὐσιαστικὲς ἐκκλησιολογικὲς καὶ θεολογικὲς διαφορὲς μας, ὁ διάλογος θὰ τινασσόταν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ στὸν ἀέρα, καὶ δὲν συνέφερε αὐτὸ στὴν παπικὴ ἐκκλησία γιὰ δύο λόγους: ἐν πρῶτοις γιὰτὶ μὲ τὴν ἐπίφασι τῆς ἐνότητος συγκρατοῦσε πολλοὺς κληρικοὺς καὶ θεολόγους, ἀλλὰ καὶ ἀπλοὺς πιστοὺς, δικούς της, ἀπὸ τὸ νὰ προσέρχονται καὶ νὰ ἀσπάζονται τὴν Ὄρθοδοξία, καὶ δεύτερον γιὰτὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἐκεχειρία τοῦ διαλόγου ἐξακολουθοῦσε νὰ δρᾷ προσηλυτιστικὰ μὲ τὴν Οὐνία ἀνάμεσα στοὺς ὀρθοδόξους πληθυσμοὺς καὶ νὰ τοὺς παρουσιάζει

τήν ψευδή εικόνα ὅτι ἔχουμε ἔνωθῆ, ὅτι κρατοῦμε τὶς ὁποῖες διαφορὲς καὶ ἰδιαιτερότητες ἔχουμε, ἀλλὰ ἀναγνωρίζουμε τὸν πάπα. Ἐπὶ εἴκοσι χρόνια περιφέρεται αὐτὴ ἡ ψεύτικη εἰκόνα τῆς Ἐνότητος καί, ἂν δὲν παρενέπιπτε τὸ θέμα τῆς Οὐνίας γιὰ νὰ παρουσιάσει στὴν πράξη καὶ ὄχι στὰ ὑποκριτικὰ λόγια καὶ στὶς συγγνώμες, τὸ ἀληθινὸ πρόσωπο τοῦ πάπα, θὰ ζούσαμε ἀκόμη στὴν ἐφορία τῆς ἄρσεως τῶν ἀναθεμάτων καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπισκέψεων, παρόμοια μὲ αὐτὴν ποὺ προκλήθηκε ἀπὸ τὴν πρόσφατη ἐπίσκεψι τοῦ πάπα στὴν Ἀθήνα. **Κανένα καρπὸ δὲν ἀπέφερε ὁ θεολογικὸς διάλογος οὔτε οἱ ἀνταλλαγὲς ἐπισκέψεων. Καμμία θεολογικὴ διαφορὰ δὲν ἐξομαλύνθηκε. Καμμία πλάνη δὲν ἀναγνώρισε ὁ πάπας. Ἀκόμη καὶ τὸ *Filioque* ποὺ μᾶς ἔκανε τὴ μεγάλη χάρη καὶ δὲν τὸ ἀπήγγειλαν στὴν λειτουργία ποὺ ἔκανε γιὰ τοὺς “καθολικοὺς” [στὴν Ἀθήνα], μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ παραπλανήσει τοὺς ἀδασεῖς, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει καὶ νὰ ἀπαγγέλεται ἀπὸ ὅλους τοὺς παπικοὺς τοῦ κόσμου. Τίποτε δὲν ἄλλαξε»¹⁴²!...**

Ὅντως, στὸν Παπισμὸ «τίποτε δὲν ἄλλαξε»· στοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς ὅμως **ἄλλαξαν πολλά**, μὲ κυριώτερο τὴν ἀπώλεια αἰσθήσεως τῆς χαώδους πνευματικῆς μας διαφορᾶς μὲ τὴν αἵρεσι αὐτὴ, ἡ ὁποία πλέον θεωρεῖται ὡς «Ἐκκλησία Χριστοῦ», καὶ ἐπιζητεῖται ἡ συνεργασία τῆς γιὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ διακονίαν τοῦ κόσμου...

6. Φιλο-παπικὸ «ἄνοιγμα» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τοῦ νέου ἡμερολογίου, ὑπὸ τὸν προκαθήμενὸ τῆς ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο **ὑπεδέχθη**, ὡς γνωστόν, τὸν αἰρεσιάρχη Πάπα στὴν Ἑλλάδα τὸν Μάιο τοῦ 2001 μὲ ὅ,τι αὐτὸ ἐσήμαινε¹⁴³, καὶ **ἐγκαινίασε πλέον τακτικὴν συνεργασία** μὲ τὸ Βατικανὸ «ἐπάνω σὲ θέματα ποιμαντικῆς

μέριμνας και προβληματισμού για τον σύγχρονο άνθρωπο»¹⁴⁴, με ειδική αντιπροσωπία που απέστειλε στην Ρώμη τον Μάρτιο του 2002, συναγωνιζόμενη κατ' αυτό τον τρόπο το από δεκαετίες οίκουμενιστικό φιλαρετικό άνοιγμα του Φαναρίου.

Μόλις δέ πρό μηνός (Φεβρουάριος 2003), ήλθε στην 'Αθήνα ο Καρδινάλιος Βάλτερ Κάσπερ, Πρόεδρος του Ποντιφικίου Συμβουλίου για την Προώθηση της 'Ενότητας τών Χριστιανών και έγινε δεκτός με υπερβολική χαρά και τιμή από τους Καινοτόμους φιλοπαπικούς της έλλαδικής εκκλησίας.

Στην προσφώνησί του προς τον Καρδινάλιο ο Πρόεδρος της Συνοδικής 'Επιτροπής επί τών Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. 'Αμβρόσιος την 11.2.2003 ωμίλησε για προσπάθεια άμφοτέρων οικοδομήσεως ενός καλύτερου μέλλοντος για την Εύρώπη, έπεσήμανε τον έξαιρετικά άναγκαίο ρόλο της «'Εκκλησίας του 'Χριστού» και της εϋθύνης τών «έκκλησιαστικών παραγόντων» 'Ανατολής και Δύσεως ένώπιον τών κοινωνικών δεινών, έβεβαίωσε ότι από την άνάρρησι του νέου άρχιεπισκόπου «μία μακρά περίοδος έσωστρεφείας έχει ήδη παρέλθει», έπρότεινε την έπανάληψι του θεολογικού διαλόγου και την άνάπτυξι άυτοτελών διμερών σχέσεων Ρώμης - 'Αθηνών, και κατέληξε ως έξης:

«Οί έγωϊσμοί μās έχώρισαν! 'Η ταπεινώσις άς μās ένώνη καθημερινώς έως τής τελικής, τής τών πάντων ένώσεως. 'Αμήν»¹⁴⁵!

'Υπενθυμίζουμε έδω, ότι ο ίδιος άρχιερεϋς είχε δηλώσει σέ τηλεοπτική έκπομπή, όπως άλλωστε έκαναν και έτεροι άρχιερείς τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος, ότι «ό Καθολικισμός δέν είναι αίρεσις... είναι σχίσμα· γι' αυτό έχουν μυστήρια... βάπτισμα... γι' αυτό μεταλαμβάνουν τών άχράντων μυστηρίων»¹⁴⁶!

Για την αίρεσι του *Filioque* ύποστήριξε, ότι «δέν είναι άναίρεσις του δόγματος τής 'Αγίας Τριάδος... άν τὸ στείλλη τὸ 'Αγιο Πνεϋμα

ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς ἐγὼ δὲν ἤμουν σύμβουλος ἐκεῖ γιὰ νὰ δῶ τί ἐγίνε... εἶναι θέμα θεολογικὸν [προφανῶς ἤθελε ἴσως νὰ εἰπῆ «θεολογούμενον»], δὲν εἶναι αἴρεση αὐτὸ τὸ πράγμα»¹⁴⁶!...

Ἀποτελοῦν αὐτὰ ὀρθοτόμησι τοῦ λόγου τῆς Ἀληθείας καὶ Πατερικὸ φρόνημα;

Ὁ Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικὸς βεβαιώνει ὅτι οἱ Λατῖνοι μὲ τὴν προσθήκη τοῦ *Filioque* εἶναι αἰρετικοὶ καὶ ὡς αἰρετικούς τοὺς ἀποκόψαμε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Ὅσοι ἰσχυρίζονται ὅτι ὀρθῶς πιστεύουν οἱ Λατῖνοι καὶ ὀρθῶς ἐξέφρασαν τὸ δόγμα περὶ τοῦ *Filioque*, αὐτοὶ εἶναι «**σφόδρα τὸν ἐγκέφαλον διασεσεισμένοι**»¹⁴⁷, δηλαδὴ ἔχουν πάθει διάσεισι ἐγκεφάλου.

Καὶ ὅταν ὁ λατῖνος ἐπίσκοπος Κύπρου ἐρώτησε τοὺς δεκατρεῖς Ὅσιομάρτυρας τῆς Μονῆς Καντάρης τὸν ΙΓ΄ αἰῶνα νὰ τοῦ ποῦνε τί σκέπτονται ὅτι εἶναι ὁ ἄζυμος ἄρτος τῆς λατινικῆς λειτουργίας: «*εἶναι σῶμα Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἢ ὄχι*», ἐκεῖνοι ἀμέσως ἀπήντησαν μὲ μιά φωνή: «**Δὲν εἶναι σῶμα Χριστοῦ, Χριστὲ Βασιλέα, ὅπως ἐσὺ τὸ χαρακτηρίζεις πῶς εἶναι**»¹⁴⁸! Καὶ ἐβασανίσθησαν ἀπανθρώπως καὶ ἐκάησαν ζωντανοὶ γιὰ τὴν Ὁμολογία τους...

Ἄς ἐπανέλθουμε ὁμῶς στὴν πρόσφατη ἐπίσκεψι τοῦ Καρδινάλιου Κάσπερ.

Στὴν προσφώνησί του πρὸς αὐτὸν ὁ ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ἐβεβαίωσε ὅτι «οἱ δύο Ἐκκλησίες καλοῦνται νὰ διαπραγματευτοῦν» «*ἐντονα ἐπείγοντα θέματα κοινοῦ ἐνδαφέροντος*» «*γιὰ τὰ ὁποῖα μποροῦν καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀρθρώσουν κοινὸ λόγον*»: ὅπως γιὰ τὸ θέμα τῆς κοινῆς χριστιανικῆς κληρονομίας καὶ ταυτότητος τῆς Εὐρώπης, γιὰ θέματα βιοηθικῆς κ.ἄ.¹⁴⁹

Ὁ δὲ Καρδινάλιος Κάσπερ, ἀπὸ μέρους του, ὑπενθύμισε ὅτι Πάπας καὶ ἀρχιεπίσκοπος «*ἀνέλαβαν ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸν πιὸ ἐπίσημο τρόπο στὸν Ἄρειο Πάγον τῶν Ἀθηνῶν, νὰ συνεργαστοῦν, ἔχοντας στὸ νοῦ τους τὶς εὐθύνες τους γιὰ τὶς χριστιανικὲς ρίζες τῆς Εὐρώπης*», καὶ ὅτι «*ἄνοιξε μίαν νέα σελίδα στὶς σχέσεις μας καὶ στὴν ἐνίοτε δύσκολη*

ιστορία μας». Επίσης, «**τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης εἶναι τόσο σημαν-
τικό, ὥστε νὰ μᾶς ὠθεῖ νὰ προχωροῦμε πέραν τοῦ παρελθόντος,
τῶν διαιρέσεων μας, τῶν ἀσυνεννοησιῶν μας καὶ τῆς ἀμοιβαίας
ἀπομακρύνσεως**»¹⁴⁹!...

Προκύπτει λοιπὸν τὸ ἐρώτημα: Ποιὸς τελικὰ εἶναι ὁ σκοπὸς
ὑπάρξεως τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης ἢ ἡ
μέλλουσα Βασιλεία; Μποροῦμε χάριν τῆς πρώτης νὰ θυσιάσουμε
τὴν δεύτερη; Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔκαναν οἱ ταλαίπωροι Λατινόφρονες
τοῦ Βυζαντίου!...

Ἡ ἀνάληψις ἀπὸ κοινοῦ, ὀρθοδόξων καὶ αἰρετικῶν, ἔργου εὐθύνης
καὶ μαρτυρίας ἄνευ προηγουμένης ἐνώσεως ἐν τῇ Ἀληθείᾳ τῆς
Πίστεως, συνιστᾷ ἀκριβῶς τὴν κακοδοξία τῆς κοινῆς διακονίας τοῦ
κόσμου παρὰ τὶς δογματικὲς διαφορὲς, ἡ ὁποία κεῖται ἐξ ἀρχῆς στὰ
θεμέλια τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

Εἶναι λοιπὸν ἓνας ἀπλὸς καὶ πείσμων στείρος δεκατριμερισμὸς ὁ
ἀγώνας τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερο-
λογίου Ἑλλάδος;

Ἡ ἄρνησις τῆς συγχρόνου ἐνωτικῆς κινήσεως, δὲν εἶναι ἄρνησις
πρὸς τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐνότητα. Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν Ἀλήθεια τῆς
Πίστεως δὲν εἶναι μισαλλοδοξία καὶ φανατισμὸς, ἀλλὰ πιστότητα
στὸ **Εὐαγγέλιον τῆς Ἀληθείας**, ὅπως τὸ διεφύλαξαν καὶ μᾶς τὸ
παρέδωσαν οἱ Ἅγιοι Πατέρες, γιὰ νὰ ἀποτελῇ Αὐτὸ τὴν μοναδικὴ
ἐλπίδα σωτηρίας τοῦ κόσμου καὶ νὰ ἀποκαλύπτῃ τὸν μοναδικὸ
τρόπο ἀληθινῆς ἀγάπης καὶ ἐνότητος.

Γίνεται ἰδιαίτερος κατανοητὸ ἀπὸ ὅλα αὐτά, ὅτι ἐνώπιον τῆς
διπλῆς ἀπειλῆς κατὰ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐκ μέρους τοῦ παναιρετικοῦ
Παπισμοῦ καὶ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, προβάλλει ἐπιτακτικὴ ἢ ἀνάγκη
ἀναβαπτισμοῦ μας στὰ νάματα τῆς Παλαμικῆς Θεολογίας. Οἱ ἀγῶνες
τῶν Ἁγίων Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ ἔσω-
σαν τὴν Ὁρθοδοξία ἀπὸ τὶς μεγάλες αἰρετικὲς ἀπειλὲς τοῦ ΙΔ΄ καὶ
ΙΕ΄ αἰῶνος, καὶ μόνον ἡ δημιουργικὴ ἀφομοίωσις ἀπὸ ἐμᾶς τῆς ζωῆς

καὶ τῆς διδασκαλίας τους, θὰ μᾶς ἰκανώσῃ, Χάριτι Θεοῦ, νὰ διατηρήσουμε ἔργῳ καὶ λόγῳ τὴν Ὁρθόδοξη αὐτοσυνειδησία μας.

7. Ἡ εὐθύνη καὶ μαρτυρία τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντι-οικουμενιστῶν

ΟΙ **ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ** Ἀντι-οικουμενισταὶ καὶ Ἀντιπαπικοὶ/Ἀθενωτικοὶ τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου **δὲν θριαμβολογοῦν**, ὅταν πιστοποιοῦν καὶ καταγγέλουν μὲ πόνο τὴν **πτῶσι Πίστεως** τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν. Διότι ἡ θέσις τους, εἶναι **θέσις βαρυτέρας πλέον εὐθύνης**.

Ὅποιος διαφυλάσσει ἀκέραιη τὴν Ἀλήθεια, ἔχει τὸ καθήκον τῆς μαρτυρίας τῆς Πίστεως μὲ τὴν ζωὴ του, καὶ θὰ κριθῆ γιὰ τὸ τί ἔχει κάνει ὑπὲρ τῆς Ἀληθείας ἀπὸ τὸν Θεό, τὴν ἱστορία καὶ τοὺς συγχρόνους του ἀνθρώπους, τοὺς ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν. Ὅποιος ἔχει τὸ τάλαντον τῆς Ἀληθείας καὶ δὲν κερδίσει τίποτε, θὰ τιμωρηθῆ περισσότερο ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως, διότι περιφρόνησε τὴν Χάρι πού ἐνοικεῖ μέσα στὴν Ὁρθοδοξία, ἐνῶ οἱ αἰρετικοὶ ἴσως ἐλεηθοῦν, διότι δὲν τὴν ἐγνώρισαν, ἀλλὰ πιθανὸν νὰ πέθαναν μὲ τὴν νοσταλγία της!...

Ἡ αἴσθησις τῆς εὐθύνης γιὰ τὴν Ἀλήθεια μᾶς ὠθεῖ, ὡς τὸ Ὁρθόδοξο Ἀκαινοτόμητο Ἐνιστάμενο Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας,

- νὰ ἀπευθύνουμε **κλῆσι μετανοίας** πρωτίστως πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἑαυτοὺς μας, γιὰ τὶς παραλείψεις μας καὶ γιὰ τὴν ἀνεπάρκειά μας, πού ἴσως ἐμπόδισαν τὴν Ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ νὰ φανερωθῆ στὴν πληρότητά της καὶ νὰ καταυγάσῃ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους, ὥστε νὰ τὴν ποθήσουν καὶ νὰ τὴν ἀσπασθοῦν·

- ἐπίσης, ἡ αἴσθησις εὐθύνης γιὰ τὴν Ἀλήθεια μᾶς ὠθεῖ νὰ ἀπευθύνουμε **κλῆσι μετανοίας** πρὸς τὸν Παπισμὸ καὶ τὸν Πάπα, χρησιμοποιοῦντες τοὺς λόγους συγχρόνου κληρικοῦ Καθηγητοῦ, σύμφωνα μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Παπισμὸς πρέπει «*νὰ παύσει νὰ εἶναι Παπισμὸς καὶ ὁ Πάπας νὰ παύσει νὰ εἶναι Πάπας! Νὰ γίνῃ ὁ Παπισμὸς Ἐκκλησία Χριστοῦ καὶ ὁ Πάπας Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ*

Χριστοῦ, καὶ ὄχι «παγκόσμιος ἐπίσκοπος», ἀλάθητη κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ κοσμικὸς ἡγεμὼν, Βασιλεὺς τοῦ Κράτους τοῦ Βατικανοῦ»¹⁵⁰!

• Καὶ τέλος, ἀπευθύνουμε **κλήσι μετανοίας** πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς, νὰ παύσουν νὰ συμμετέχουν ἐνεργὰ στὸν ἐξουνιτισμὸ τῶν ἰδίων τῶν ἑαυτῶν τους καὶ τῶν ποιμνίων τους! Διότι, ὅπως ἔγραφε καὶ πάλι ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Φιλάρετος, «λίαν ἐπικίνδυνον γίνεται τὸ δηλητήριον, τὸ ὁποῖον βαθμιαίως εἰσάγεται εἰς τὸν ὀργανισμὸν μὲ ὀλονέν μεγαλυτέρας δόσεις ὑπ' ἐκείνων πού, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των, δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι δηλητηριασταί, ἀλλὰ πνευματικοὶ ἰατροί»¹⁵¹!...

Ὅπως ἂν ἴδωμεν, δὲν ἀναμένουμε ἄμεσα καὶ θαυματικά ἀποτελέσματα, ἀλλὰ ὡς πιστοί, πιστεύουμε ἀκράδαντα στὰ θαύματα. Ἡ μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας ἦταν πάντοτε θαυμαστὴ μαρτυρία ποιότητος καὶ ζωῆς. Οἱ Ὁρθόδοξοι θὰ προσελκύσουν στὴν Ἀλήθεια καὶ θὰ ἐπενεργήσουν, Χάριτι Θεοῦ, ὡς φύραμα λυτρωτικὸ γιὰ τὸν σύγχρονο παραπαίοντα κόσμον, μὲ τὴν εἰρηνικὴ ἀκτινοβολία τῆς Λατρείας τους, μὲ τὴν φωτεινὴ ζωὴ τῶν Ἱερέων, Μοναχῶν καὶ πιστῶν τους, μὲ τὸ πνεῦμα τῆς θυσιαστικῆς διακονίας ὄλων τῶν ἀνθρώπων ἀνεξαιρέτως, καὶ τὸν ἱερασοστολικὸ τους ζῆλον.

Δεόμεθα ταπεινὰ νὰ διανοίξῃ ὁ Κύριος τοὺς **πνευματικούς ὀφθαλμούς** ὄλων τῶν ὑπευθύνων πρὸς **κατανόησιν** τῆς Ἀληθείας ἐναντι τῆς πλάνης τῆς αἰρέσεως, πρὸς **κατάκρισιν** τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ **ἄρνησιν** τοῦ ἐνωτικοῦ, δηλαδὴ οὐνιτικοῦ προγράμματος τοῦ Βατικανοῦ, καὶ διακηρύσσουμε εὐθαρσῶς μαζί μὲ τὸν ἱερὸ Ἰωσήφ τὸν Βρυέννιο, τὸν περίφημον διδάσκαλον τοῦ Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, ὅτι

«Τὸ πατροπαράδοτον σέβας οὐκ ἀρνησόμεθα... ἐν τούτῳ ἐγεννήθημεν, εἰς τοῦτο ἐβαπτίσθημεν, τούτῳ συνανεστράφημεν, ἐν τούτῳ ζῶμεν καὶ ἐν τούτῳ κοιμηθησόμεθα· εἰ δὲ καιρὸς καλέσει, μυριάκις ὑπὲρ

**τούτου ἀποθανούμεθα καὶ οὐδεὶς ἡμᾶς τῆς ἀληθοῦς ταύτης ὁμολογίας χωρίσαι δυνήσεται... Ἄχρι τέλους, ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ, μείνωμεν ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ στερροί, ἀρραγῆ φυλάξωμεν τὴν εὐσέβειαν, ἀσάλευτον καὶ βεβαίαν τὴν πίστιν τηρήσωμεν... Στῶμεν, λοιπόν, ἀνδρείως καὶ οὐδεὶς ἡμᾶς ἀνατρέψαι δυνήσεται»¹⁵².
Ἀμήν!**

(*) *Εἰσηγήσις*, κατὰ τὴν ΙΑ΄ Σύναξιν Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως, Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, 3/16.3.2003, Ἀθήνα. Τὸ κείμενο τῆς *Εἰσηγήσεως* δημοσιεύεται γιὰ πρώτη φορά, βελτιωμένο καὶ πλήρως ὑπομνηματισμένο.

100. JOHN MEYENDORFF, *The Orthodox Church...*, p. 220-221· ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΛΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός*, τ. Α΄, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 362· ΑΡΧΙΜ. ΠΛΑΚΙΔΑ DESEILLE, *Ἡ Πορεία μου πρὸς τὴν Ὁρθοδοξία*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 120.

101. ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΡΜΠΡΗ, *Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα...*, τ. Β΄, σελ. 957-960, ἐκδ. 6΄, Graz-Austria 1968· Βλ. παρατηρήσεις ἐξ Ὁρθοδόξου ἐπόψεως: ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΟΥ, *Ἡ συμβολὴ καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ Διαθρησκειακὸ ἄνοιγμα*, σελ. 23-26, ἐκδ. Ἱεράς Συνόδου τῶν Ἑνισταμένων, Ἀθήνα 1999· ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, σελ. 36-41, ἐκδ. Ἱεράς Συνόδου τῶν Ἑνισταμένων, Ἀθήνα 2001.

102. Περὶ τῆς «Βαπτισματικῆς Θεολογίας» στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι δλ. Περιοδ. «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΝΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑ», ἀριθ. 26-29/Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1992, σελ. 34-43: *Ἡ «Βαπτισματικὴ Θεολογία» τῶν Οἰκουμενιστῶν - Ἐτέρα μορφή τῆς προτεσταντικῆς «Θεωρίας τῶν κλάδων»*· Ἐπίσης, ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΟΥ, *Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις*, σελ. 17-19, ἐκδ. Ἱεράς Συνόδου τῶν Ἑνισταμένων, Ἀθήνα 1997.

Μία πρόσφατη ἐπιβεβαίωσις ὅτι τὸ Βάπτισμα στὸ ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ τῶν ἐκτὸς τῆς Ὁρθοδοξίας θεωρεῖται ὡς ἐνωτικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴν ἐξακολούθησι τῆς Οἰκουμενικῆς προσπαθείας καὶ δεσμεύσεως τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν, ἀπαντᾶται στὴν «Ἐκθεσις περὶ τῆς ἐν Γενεῇ ἀπὸ 26ης Αὐγούστου ἕως 3ης Σεπτεμβρίου 2002 συνελθούσης Συνελεύσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» τῆς 10.11.2002 τῆς ἐπισήμου ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελουμένης ἀπὸ ἓνα ἀρχιερέα καὶ ἓνα καθηγητὴ Πανεπιστημίου (δλ. Περιοδ. «Ἐκκλησία», ἔτος Π΄, τ. 1/Ἰανουάριος 2003, σελ. 10).

103. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ, Πρωθιεράρχου τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Διασποράς, *Δευτέρα Ἐπιστολὴ Πόνου*, Μ. Τεσσαρακοστὴ 1972, στὸ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ, *Ὁρθόδοξος Μαρτυρία*, σελ. 42, Ἁγιον Ὄρος - Ἀθήνα 1985· Βλ. καὶ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 34-35.

104. Βλ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΔΕΛΗΜΠΑΣΗ, *Πάσχα Κυρίου*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 667-671· ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 42-44.

105. Βλ. ἐνδεικτικὰ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΒΙΖΥΗΣ ΑΝΘΙΜΟΥ, *Τὸ Ἡμερολογιακὸν Ζήτημα*, σελ. 95-96, 98, 99, Ἐν Κων/πόλει 1922· ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ τοῦ ἐν Κων/πόλει Πανορθόδοξου Συνεδρίου - 10 Μαΐου-8 Ἰουνίου 1923, σελ. 212-213, Ἐν Κων/πόλει 1923· ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ, τ. ΙΒ', σελ. 275: *Ἡμερολόγιον*, ἐκδ. Πυρσός, Ἀθήνα 1930· ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΑΝΕΖΗ, *Ἰουλιανὸ ἢ Παλαιὸ Ἡμερολόγιον*, «Χριστιανική», 27.2.2003, σελ. 8· ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ, *Δευτέρα Ἐπιστολὴ Πόνου*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 45, ὅπου παρατίθεται ἀπόσπασμα Εἰσηγήσεως τοῦ Πατριάρχου Σεργίας Γαβριὴλ στὸ Συνέδριον τῆς Μόσχας τοῦ 1948, στὸ ὁποῖο ὁ Σέρβος Πατριάρχης ὁμιλεῖ σαφῶς περὶ *Εἰσαγωγῆς τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου* ἀπὸ κάποιες Τοπικὲς Ἐκκλησίαις. Ἡ μαρτυρία αὐτὴ ἐνέχει ἰδιαίτερη βαρύτητα, διότι ὁ Πατριάρχης Γαβριὴλ ἔλαβε μέρος στὸ «Πανορθόδοξο Συνέδριον» τοῦ 1923 ὡς Ἀντιπρόσωπος τῆς Σεργικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν τότε ιδιότητά του ὡς Μητροπολίτου Μαυροβουνίου καὶ Παραθαλασσίας!

106. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ, *Δευτέρα Ἐπιστολὴ Πόνου*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 45-46.

107. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΩΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΦΥΛΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ, «*Σχίσμα*» ἢ «*Ἀποτείχισις*»; *Τὸ Ζήτημα τοῦ Ἡμερολογίου καὶ ἡ Αἴρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ*, Ποιμαντικὴ Ἐπιστολή, σσ. 32, ἐκδ. Ἱεράς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, Ἀθήνα 1998.

108. Βλ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΟΥ, *Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις*, σσ. 112, ἐκδ. Ἱεράς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, Ἀθήνα 1997· ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 45-49.

109. ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΡΜΠΗ, *Ἡ Ε΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις*, σελ. 7, 12, Ἀθήνα 1968.

Ἐπιλέγουμε ἐνδεικτικῶς τὴν εὐγλωττὴ αὐτὴ διακήρυξι τοῦ *Χαλκηδόνης Μελίτωνος*, ὡς «ἠθύνοντος νοῦ» τοῦ Οἰκουμενιστικοῦ ἀνοίγματος τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ «Γέροντος» τοῦ νῦν Οἰκουμενιστοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου.

109α. Βλ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΩΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΦΥΛΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ, «*Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν*» καὶ *Διαθρησκειακὴ Κίνησις*, σσ. 72, ἐκδ. Ἱεράς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, Ἀθήνα 1997· ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 59-62.

110. Βλ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΓΛΥΚΕΡΙΟΥ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Ὁ Παποκεντρικὸς Οἰκουμενισμὸς. Ἀνησυχητικὲς Ἐξελίξεις*, σελ. 45, ἐκδ. Ἱεράς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, Ἀθήνα 2002.

111. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΛΑΛΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς*, τ. Α΄, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 365.

112. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΛΑΛΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς*, τ. Α΄, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 303-415· ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 50-58.

113. Βλ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΓΛΥΚΕΡΙΟΥ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Ὁ Παποκεντρικὸς Οἰκουμενισμὸς. Ἀνησυχητικὲς Ἐξελίξεις*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 53-60.

114. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Α΄*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 339-358.
115. Καθηγητοῦ Ἰω. Καρμίρη ἐν ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Α΄*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 400.
116. ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, *Ὁρθόδοξος καὶ Βατικάνειος Συμφωνία περὶ Οὐνίας*, § 31, Διάλεξις τῆς 12.4.1994, στὸν Δικτυακὸ Τόπο romanity.org
117. JOHN MEYENDORFF, *Vatican II*, στὸ *Orthodoxy and Catholicity*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 154.
118. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Α΄*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 377-382· RONALD ROBERTSON, *Orthodox-Roman Catholic Dialogue*, στὸ *Dictionary of the Ecumenical Movement*, p. 762, ed. WWC, Geneva 1991.
119. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Α΄*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 379-380· πρ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, *Οὐνία - Πρόσωπο καὶ Προσωπεῖο*, στὸ *Ἡ Οὐνία χθὲς καὶ σήμερα*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 37.
120. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Α΄*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 357.
121. Βλ. ΑΡΧΙΜ. ΠΛΑΚΙΔΑ DESEILLE, *Ἡ Πορεία μου πρὸς τὴν Ὁρθοδοξία*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 131-132.
122. ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, *Ὁρθόδοξος καὶ Βατικάνειος Συμφωνία περὶ Οὐνίας*, ἐνθ' ἄνωτ., § 2.
123. Στὸ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΡΜΙΡΗ, *Ἡ Ε΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις*, σελ. 57-58, Ἀθήναι 1968
124. ΑΡΧΙΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΨΑΝΗ, *Ὁρθόδοξος Παράδοξις καὶ Παπισμός*, «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 332/10.11.1978.
125. Περιοδ. «Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ», ἀριθ. 6/1981, σελ. 15-16: *Ἐνωσις ἐν Ἀληθείᾳ*.
126. πρ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, *Οἱ Διάλογοι χωρὶς Προσωπεῖον...*, «Παρακαταθήκη», ἀριθ. 25/Ἰούλιος-Αὐγούστος 2002.
127. RONALD ROBERTSON, *Orthodox-Roman Catholic Dialogue*, ἐνθ' ἄνωτ.: ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 52, ὑποσημ. 6, ὅπου καὶ βιβλιογραφία.
128. Βλ. Δικτυακὸ Τόπο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ecclesia.gr, Ἐνότητα-Διαχριστιανικὲς Σχέσεις: ARISTIDE PANOTIS, *Les Pacificateurs*.
129. πρ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, *Οἱ Διάλογοι χωρὶς Προσωπεῖον...*, ἐνθ' ἄνωτ.
130. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗ, *Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Β΄*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 353-364· RONALD ROBERTSON, *Orthodox-Roman Catholic Dialogue*, ἐνθ' ἄνωτ.: ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 52, ὑποσημ. 7, ὅπου καὶ βιβλιογραφία.
131. THOMAS FITZGERALD, *Encyclicals Orthodox*, στὸ *Dictionary of the Ecumenical Movement*, ἐνθ' ἄνωτ., p. 355.
132. ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, *Ὁρθόδοξος καὶ Βατικάνειος Συμφωνία περὶ Οὐνίας*, ἐνθ' ἄνωτ., § 29-30.
133. ΑΡΧΙΕΠ. ΣΙΝΑΙΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΥ, *Ὁ Διάλογος μὲ τοὺς Παπικούς*, «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 412/6.6.1980, σελ. 2.
134. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ, *Ἐκκλησις Πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κων/λεως (Ν. Ρώμης) κ. Ἀθηναγόραν, Ἰανουάριος 1966*, στὸ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ, *Ὁρθόδοξος Μαρτυρία*, σελ. 13, Ἅγιον Ὄρος - Ἀθήναι 1985.

135. Αὐτόθι, σελ. 14.

136. πρ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, *Οἱ Διάλογοι χωρὶς Προσωπεῖον...*, ἐνθ' ἄνωτ.

137. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗ, *Ὁρθόδοξια καὶ Παπισμός*, τ. Β', ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 504. Ὁρθόδοξη ἀνάλυσι περὶ τοῦ «διαλόγου τῆς ἀγάπης» βλ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΠΟΠΟΒΙΤΣ, *Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ Οἰκουμενισμός*, σελ. 226-228, ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρχαγγέλων Τσεῖλε, Βάλιεβο Σερβίας, ἄ.χ.

138. Βλ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΥΛΩΝΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥ, *Οἰκουμενισμός: Κίνησις γὰ τὴν ἔνωσι ἧ συγκρητιστικῆ ἀίρεσις*, σελ. 64-71, ἐκδ. Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, Ἀθήνα 1998· RONALD ROBERTSON, *Orthodox-Roman Catholic Dialogue*, ἐνθ' ἄνωτ.

Ὡς πρὸς τὰ ἐκκλησιολογικὰ θεμέλια τοῦ ἀρξαιμένου Ὁρθόδοξο-Παπικοῦ διαλόγου, εἶναι χαρακτηριστικὲς οἱ μαρτυρίαι τοῦ Χαλκηδόνος Μελίτωνος, ὁ ὁποῖος τὴν 29.5.1980 στὴν Πάτμο ἐβεβαίωσε, ὅτι «*Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Ὁρθόδοξοι*» ἀντιπροσωπεύουν τὰ δύο μεγάλα τμήματα τῆς διηρημένης Χριστιανοσύνης τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως», ὡς καὶ τοῦ Ρόδου Σπυριδῶνος, ὁ ὁποῖος τὴν 30.5.1980 ὑπεδέχθη στὴν Ρόδο τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Ὁρθόδοξο-Παπικοῦ διαλόγου ὡς ἐξῆς: «*Ἄγιοι Ἀδελφοί, τῶν κατ' Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν Τμημάτων τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας!*...» («Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 413/13.6.1980, σελ. 4). Εἶναι ἐπίσης ἀποκαλυπτικὸ καὶ τὸ «*Σχέδιον*» γιὰ τὴν ἐναρξί τοῦ Ὁρθόδοξο-Παπικοῦ διαλόγου τοῦ 1978 (Βλ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 423/19.9.1980, σελ. 1, 4).

139. Βλ. τὸ εἰδικὸ ἀφιέρωμα τῆς ἐφημερίδος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς «*ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ*», ἀριθ. 14/Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 1993, σελ. 33-40: *Ἐπίσημος ἀναγνώρισις τοῦ Παπισμοῦ ὡς «Ἀδελφῆς Ἐκκλησίας» - Ἡ «Βελεμένδιος Ἐνωσις»* ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμός - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 63-65.

140. Βλ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΓΛΥΚΕΡΙΟΥ ΑΓΙΟΚΥΠΡΙΑΝΙΤΩΝ, *Ὁ Παποκεντρικὸς Οἰκουμενισμός. Ἀνησυχητικὲς Ἐξελίξεις*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 22-23, ὅπου καὶ ἐκτενὴς διδλογογραφία.

141. *Note on the expression «Sister Churches»...*, Rome, June 30, 2000, § 10, ἐλληνικὴ μετάφρασις στὴν ἐφημερ. «*ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ*», ἀριθ. 7/2000, σελ. 30.

142. ΠΡΩΤΟΠΡ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΗΣΗ, «*Μετὰ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Πάπα - Διαπιστώσεις καὶ ἐκτιμήσεις*», «*Θεοδρομία*», ἔτος Γ', τ. 3/Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2001, σελ. 15-16.

143. Ἐφημερ. «*ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ*», ἀριθ. 37/Ἰούλιος 2001, σελ. 159-160: *Τὸ προσκύνημα τοῦ Πάπα στὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ «προσκύνησις» τοῦ «Θηρίου-Πάπα»!*..., ὅπου καὶ διδλογογραφία.

144. Ἐφημερ. «*ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ*», ἀριθ. 38/Σεπτέμβριος 2002, σελ. 164-166: *Διευρύνεται τὸ «ἄνοιγμα» πρὸς τὸ Βατικανό.*

145. Δικτυακὸς Τόπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ecclesia.gr, Ἐνότητα-Εὐρώπη-Ἐπιτροπὴ Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων, 3.3.2003: *Προσφώνησις τοῦ Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ.κ. Ἀμβροσίου... πρὸς τὸν Ἐκλαμπρότατον Καρδινάλιον κ.κ. Walter Kasper (11.02.2003).*

146. Βλ. Περιοδ. «*ΘΕΟΔΡΟΜΙΑ*», ἔτος Γ', τ. 4/Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 2001, Στήλη «*Φιλοπαπικά*», σελ. 140-148: *Ἀποσπάσματα τῆς Συνέντευξις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβροσίου* στοὺ «*ΑΞΙΟΝ TV*» Αἰγίου, τὴν 15-6-2001.

147. Βλ. ΑΡΧΙΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΠΙΛΛΑΗ, *Ἡ Αἴρεσις τοῦ Filioque*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 467.

- 148.** Περιοδ. «ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ» (Κύπρου), ἀριθ. 69/Χειμῶνας 2003, σελ. 22: *Τὸ Μαρτύριο τῶν Δεκατριῶν Ἁγίων τῆς Μονῆς τῆς Καντάρας.*
- 149.** Δικτυακὸς Τόπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ecclesia.gr, Ἐνότητα-Εἰδήσεις: *Ἐπίσκεψη στὸν Μακαριώτατο τοῦ Προέδρου τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου γιὰ τὴν Προώθηση τῆς Ἐνότητας τῶν Χριστιανῶν κ. Βάλτερ Κάσπερ, Ἀθήνα 12 Φεβρουαρίου 2003.*
- 150.** ΠΡΩΤΟΠΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, *Κεντρικὴ Ὁμιλία στὴν Συγκέντρωση Διαμαρτυρίας κατὰ τῆς Ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα (Πλατεῖα Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, 2 Μαΐου 2001), «Θεοδρομία», ἔτος Γ΄, τ. 2/Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2001, σελ. 18.*
- 151.** ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ, Πρωθιεράρχου τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Διασπορᾶς, *Ἐπιστολὴ Πόνου, 14/27 Ἰουλίου 1969, στὸ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ, Ὁρθόδοξος Μαρτυρία, σελ. 38, "Ἁγιον Ὄρος - Ἀθήνα 1985.*
- 152.** ΙΩΣΗΦ ΜΟΝΑΧΟΥ ΤΟΥ ΒΡΥΕΝΝΙΟΥ, *Τὰ Εὐρεθέντα, τ. Α΄, Λόγος Η΄ Περὶ τῆς Θείας Τριάδος, σελ. 143-144, ἐκδ. Β. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1991².*